

**ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ
НА ЗАКОНА ЗА ИЗБИРАНЕ НА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ**

(Обн. ДВ бр.37 от 13.04.2001 г. в сила от 13.04.2001 г.; Решение № 8 от 3.05.2001 г. на Конституционния съд на РБ бр.44 от 8.05.2001 г. изм.бр.45 от 30.04.2002 г. т.1 п.2, № 120)

§ 1. В чл. 22, ал. 1 се добавя ново изречение второ със следното съдържание: “Решенията са вземат с мнозинство 2/3 от присъстващите.”

§ 2. В чл. 23 се правят следните промени:

1. В ал. 1, т. 9, след израза ”райони и” се добавя изразът “методика за определяне”.

2. В ал. 1, т. 16, след думата” вестник” се добавя изразът ”/в първия следващ брой/”.

3. В ал. 2, в края на изречението се добавя изразът ”и в Интернет на страницата на ЦИК.”

4. В ал. 3, в края на изречение първо се слага запетая и се добавя изразът ”който в тридневен срок се произнася с решение.” След изречение първо се добавя ново изречение второ със следното съдържание: “Решението на Върховния административен съд е окончателно.”

§ 3. В чл. 24, т. 12, в края на текста се добавя изразът “до един час от постъпване на жалбата и преди края на изборния ден.”

§ 4. В чл. 25 се правят следните промени:

1. В ал. 1, т. 6, след края на текста се добавя изразът “и решението на секционната избирателна комисия се съобщава на жалбоподателя веднага.”

2. Създава се нова ал. 3 със следното съдържание:

“(3) Решенията на секционните избирателни комисии, свързани с недопускане до гласуване на избирател могат да се обжалват направо пред Районната избирателна комисия.”

§ 5. В чл. 28 се правят следните промени:

1. В ал. 2 след израза “заличават се” се добавя изразът “също и”.

2. В ал. 8 след думата “дописване” се добавя изразът “се съобщава на заявителя незабавно”, а след думата “срок” се добавя изразът ”от съобщението”. В изречение второ след думата “срок” се добавя изразът “от постъпването ѝ”.

§ 6. В чл. 41, ал. 8 се правят следните промени:

1. След израза “да гласуват” се добавя нов текст в изречение първо “не по-късно от 14 дни преди изборния ден, в писмена форма /лично подписана молба, подадена лично или чрез писмо, телеграма и др/”, адресирани до посолството на Република България или консулската служба за съответната

държава, в които се посочват трите имена на избирателя, изявил желание да гласува, по паспорт /по смисъла на чл. 27, ал. 1, изреч. 2 от Закона за българските документи за самоличност/, ЕГН, адрес на пребиваване в съответната държава, както и постоянният адрес на лицето в Република България.

2. Създава се ново изречение второ със следното съдържание:

”Ръководителят на българското дипломатическо представителство изпраща телеграма или писмо до органа по чл. 27, ал. 1, изреч. 2 от този закон не по-късно от седем дни преди изборния ден, съдържаща трите имена, ЕГН и постоянния адрес в Република България на заявителите, за да бъдат заличени тези лица от списъците за гласуване в Република България и да бъдат включени в забранителните списъци за съответната секция.”

§ 7. Чл. 50, ал. 3, т. 1 се изменя, както следва:

“1. заверен препис от решението на Софийския градски съд за вписване на партията в регистъра на политическите партии;

2. удостоверение за актуално състояние към датата на насрочване на изборите;

3. копие от “Държавен вестник” с обнародването на решението за регистрацията на партията или други документи според изискванията на действащото към момента на регистрацията й законодателство;

4. образец от подписите на представляващите партията лица и образец от печата на партията.”

§ 8. В чл. 52, ал. 6, в края на изречение първо се добавя изразът ”и народните представители”.

§ 9. В чл. 60 се правят следните промени:

1. Ал. 2 се променя така:

“(2) Предизборната кампания се отразява в БНТ и БНР под формата на клипове, диспути и хроники.”

2. В ал. 5, в края на изречение първо се заличава изразът “като се отчита парламентарното им представителство.”

§ 10. Чл. 62 се изменя така:

”Чл. 62. (1) Редът за представянето на партиите и коалициите в различните форми за предизборната кампания се определя от ЦИК чрез жребий за всяка една от тях поотделно. Жребийте са провеждат в присъствие на представители на политическите партии и предизборните коалиции, регистрирали кандидати за народни представители, и на представители на БНТ и БНР.

(2) Определеният от жребия ред се обявява от ЦИК по реда за обявяване на решенията й, не по-късно от 31 дни преди изборния ден.”

§ 11. Чл. 63, ал. 1 се изменя така:

"Чл. 63. (1) Предизборната кампания в БНТ и БНР започва и завършва с клипове на партиите и коалициите, регистрирали кандидати, или на техни кандидати с продължителност до една минута."

§ 12. В чл.64 се правят следните промени:

1. В ал. 1, в края на изречението се добавя изразът " и клипове".

2. Ал. 2 се променя така:

"(2) Хрониките се излъчват ежедневно за предизборните прояви на партиите и коалициите, регистрирали кандидати за народни представители, или на техните кандидати. Те се разделят на блокове за парламентарно представените и извънпарламентарните партии и коалиции, регистрирали кандидати за народни представители, при спазване принципа на равнопоставеност. Времетраенето на излъчването за всяка отделна партия и коалиция е до една минута."

3. Създава се нова ал. 3 със следното съдържание:

"(3) Времето за излъчване на хрониките и клиповете се определя по споразумение между ръководствата на БНТ, БНР и на политическите партии, регистрирали кандидати, и коалиции или упълномощени от тях представители."

§ 14. В чл. 65 се правят следните промени:

1. В ал. 1 се правят следните промени:

а) след думата "коалиции" се добавя изразът "регистрирали кандидати за народни представители"

б) заличава се изразът в края на изречението "за по три диспута с времетраене до 180 минути.". В края на изречение първо се добавя изразът "за провеждане на диспути по предварително съгласувани теми"

в) създава се ново изречение второ със следното съдържание: "Провеждат се по два диспута на седмица /осем за цялата предизборна кампания/ с времетраене до 90 минути."

2. Ал. 2 се изменя така:

"(2) Най-малко от половината от времето по ал. 1 се предоставя на парламентарно представените партии и коалиции, регистрирали кандидати за народни представители, и на определени от тях кандидати, а останалата част от времето – на извънпарламентарните партии и коалиции, регистрирали кандидати за народни представители, и на определени от тях кандидати по споразумение между представителите на БНТ и БНР и на партиите и коалициите, регистрирали кандидати."

§ 15. Чл. 68 се изменя, както следва:

"Чл. 68. Предизборните предавания на БНТ и БНР и техните регионални центрове се заплащат по цени, определени по споразумение между ръководствата на БНР, БНР и на парламентарно представените партии и коалиции , но не по-високи от 30 % от действащите тарифи."

§ 16. Създава се нов чл.78а със следното съдържание:

"Чл. 78а. (1) Когато в сградас повече от един етаж има секции и на горни етажи и секцията на избирател с физическо увреждане на опорно-двигателния апарат или с увреждане на зрението се намира на някой от тях, избирателят може да гласува в избирателна секция, която се намира на първия етаж (партера), изрично посочена с решение на районната избирателна комисия.

(2) В сградата по ал. 1 задължително се обособява поне една секция на първия етаж (партера) за избиратели с физически увреждания на опорно-двигателния апарат и със зрителни увреждания, която да е с най-малко избиратели по основен избирателен списък."

(3) Пред избирателната секция по ал. 1 се поставя табела и други обозначителни знаци, на които се отбелязва и допълнителното ѝ предназначение.

(4) Не по-късно от 7 дни преди датата на произвеждане на изборите районната избирателна комисия оповестява по подходящ начин чрез средствата за масово осведомяване и местния печат мерките, позволяващи на хората с физически и зрителни увреждания да се придвижат и да гласуват в изборния ден.

(5) В обявлението по ал. 4 се посочват телефон и адрес, на които могат да се правят заявки за помощ в изборния ден."

§ 17. Текстът на чл. 80, ал. 2 се изменя така:

"(2) Председателят на секционната избирателна комисия, определен от общинската избирателна комисия неин член и кметът на общината, района или кметството или определено от тях с нарочна заповед длъжностно лице от общинската администрация подписват протокол за предаването и приемането на бюлетините, изборните книжа и материали.

При неявяването на председателя на секционната избирателна комисия бюлетините, изборните книжа и материали се получават и протоколът се подписва от заместник-председателя на секционната избирателна комисия."

§ 18. В чл. 82 се правят следните промени:

1. В ал. 1 се правят следните промени:

а) изречение първо се променя така: "(1) Изборното помещение се разпечатва и изборния ден се открива от председателя на секционната избирателна комисия в 6.00 часа, ако присъстват повече от половината от членовете на секционната избирателна комисия."

б) създава се ново изречение трето със следното съдържание:

"Ако в 6.00 часа са се явили повече от половината от членовете на секционната избирателна комисия, но не се е явил председателят на комисията, изборното помещение се разпечатва и изборният ден се открива от заместник-председателя на комисията, което обстоятелство се вписва в протокола с изборните резултати."

2. В края на текста на ал. 2 се добавя изразът "на мястото на неявилите се членове в срока по тази алинея."

§ 19. В чл. 85 се правят следните промени:

1. В ал. 1 в края на изречението се добавя изразът “за страната, само за гражданите, навършили 70-годишна възраст и ползващи се от привилегията на разпоредбата на § 9а от Преходните и заключителните разпоредби на Закона за българските документи за самоличност.”

2. В ал. 3 след изреча “самоличността се” се добавя думата “само”; заличават се скобите и текстът в тях “задграничен”, а в края на изречението се добавя изразът “съгласно Закона за българските документи за самоличност.”

§ 20. В чл. 86 се правят следните промени:

1. В ал. 1 се добавя ново изречение второ със следното съдържание: “Документът за самоличност остава в представителя на секционната избирателна комисия до полагането на подпис от избирателя.”

2. В ал. 2 се създава ново изречение второ със следното съдържание: “По същия начин се постъпва и когато се установи разлика в някое от имената на избирателя в списъка и според документа за самоличност, при идентичност на единния граждански номер.”

§ 21. В чл. 87, ал. 3 след думата “гласувал” се добавя изразът “и полагането на подпис в избирателния списък, в графата “гласувал”.

§ 22. В чл. 88 се правят следните промени:

1. В ал. 2 се правят следните промени:

а) в изречение първо след изреча “избирателя и с” се добавя думата “такова”, а след думата “увреждане” се добавя изразът “което не му позволява”.

б) изречение трето се изменя така: “Името и единният граждански номер на придружителя, както и причината за гласуване с придружител, се вписват в графата “Забележки” на избирателния списък от член на комисията.”

в) в изречение четвърто изразът “поставя кръстче и случаят се отбелязва в протокола.” се заличава. Вместо него се добавя изразът “отбелязва “гласувал”.

г) създава се ново изречение пето със следното съдържание: “Това обстоятелство се отбелязва в графата “Забележки” и в протокола на секционната избирателна комисия.”

2. Създава се нова ал. 3 със следното съдържание:

“(3) Неграмотността не е основание за гласуване с придружител.”

3. Досегашни ал. 3, 4, 5, 6, 7 и 8 стават съответно ал.4, 5, 6, 7, 8 и 9.

4. В края на ал. 7 се добавя изразът “извън изборното помещение.”

5. В ал. 8 след думата “кутии” се добавя изразът “и избирателни списъци”, а след думата “помещение” се добавя изразът “след приемането им от комисията в предизборния ден и”.

§ 23. Създава се нов чл. 88а със следното съдържание:

"Чл. 88а. (1) Избирател с физическо увреждане на опорно-двигателния апарат или с увреждане на зрението удостоверява самоличността си с документ за самоличност пред секционната избирателна комисия в секцията по чл. 76а, ал. 1.

(2) Член на секционната избирателна комисия от секцията по чл. 76а, ал. 1, определен от председателя и секретаря ѝ, отива в секционната избирателна комисия на избирателя с документа му за самоличност.

(3) След сверяване на данните на избирателя от документа му за самоличност с тези от основния избирателен списък председателят на секционната избирателна комисия в секцията по постоянен адрес зачертава името и останалите данни на избирателя в основния избирателен списък, отбелязва в графа "Забележки", че избирателят ще гласува в секцията по чл. 76а, ал. 1, и съставя протокол в два екземпляра - по един за всяка секционна избирателна комисия.

(4) Протоколът съдържа:

1. номер и дата на издаване на протокола;
2. данни за секцията и секционната избирателна комисия, издаващи протокола;
3. име, единен граждански номер и адрес на избирателя, вид и номер на документа за самоличност;
4. номер на секцията по чл. 76а, ал. 1, в която ще гласува избирателят.

(5) Протоколът се подписва от председателя и секретаря на секционната избирателна комисия, която го съставя.

(6) Екземпляр от протокола се прилага към основния избирателен списък на секцията по постоянен адрес на избирателя.

(7) Другият екземпляр от протокола се предава на члена на секционната избирателна комисия от секцията по чл. 76а, ал. 1, като той се връща в секцията си и предава протокола на председателя на секционната избирателна комисия.

(8) Избирателят се вписва в основния избирателен списък на секцията по чл. 76а, ал. 1, като в графа "Забележки" се отбелязват данните за номера и датата на протокола и се вписва думата "протокол". Протоколът се прилага към основния списък, след което избирателят се допуска да гласува.

§ 24. В чл. 89, ал. 2 се добавя ново изречение трето със следното съдържание: "Това обстоятелство се вписва в протокола с изборните резултати."

§ 25. В чл. 90 се правят следните промени:

1. В ал. 1 се правят следните промени:

а) създава се ново изречение второ със следното съдържание: "Когато в 19.00 часа пред изборното помещение няма негласували избиратели, председателят на комисията обявява гласуването за приключило и комисията пристъпва към преброяването на подадените бюлетини и определянето на получените в секцията изборни резултати"

б) изречение второ на досегашната ал. 1 става изречение трето и след думата “докато” се добавя изразът “тези избиратели”.

в) създава се нови изречения четвърто и пето със следното съдържание: ”Председателят на комисията обявява гласуването за приключило веднага след като тези избиратели упражнят правото си на глас. Явилите се след 19.00 часа избиратели не се допускат до гласуване, независимо дали пред изборното помещение има все още негласували избиратели по смисъла на изречение второ.”

2. В края на ал. 2 и на ал. 3 се добавя по едно ново изречение със следното съдържание: “Тези обстоятелства се отразяват в протокола на секционната избирателна комисия с изборните резултати.”

§ 26. В § 1, т. 1. от Допълнителните разпоредби се правят следните промени:

1. В буква ”б” след думата “паспорт” се добавя изразът: “само за граждани, навършили 70-годишна възраст, ползващи привилегията на § 9а от Преходните разпоредби на Закона за българските документи за самоличност.”

2. В буква ”г”, в скобите след думата “задграничен се поставя тире и се добавя изразът “по смисъла на чл. 27, ал. 1, изреч. 2 от Закона за българските документи за самоличност”.

§ 27. Заличава се § 2 от Преходните и заключителни разпоредби.

§ 28. § 6а от Преходните и заключителни разпоредби са променя, както следва:

”§ 6а. За граждани, ползващи се от разпоредбата на §9а от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за българските документи за самоличност, които не са заявили постоянен адрес по реда на чл. 95 от същия закон, отбелязаната в личния /зеления/ паспорт адресна регистрация се счита за постоянен адрес.”

МОТИВИ

КЪМ ЗАКОНОПРОЕКТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ИЗБИРАНЕ НА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ

С предложения проект се цели усъвършенстване на правната уредба за провеждане на изборния процес и съобразяването ѝ с настъпилите промени в законодателството, като се отчитат и констатираните слабости, проявили се на предходни избори. Цел на проекта е и създаване на условия за активизиране на българските граждани за участие в изборите за народни представители.

На първо място се предлага усъвършенстване на уредбата за гласуване на гражданите в неравностойно положение.

Предвижда се за първи път в нашето изборно законодателство създаването на облекчен достъп до местата за гласуване и улесняването на начина на гласуване на тези граждани.

Създава се нов член, който задължава районните избирателни комисии да определят секции за гласуване, които да се намират на партерни етажи. Тези секции се оповестяват чрез средствата за масова информация седем дни преди датата на произвеждане на изборите, както и телефон, на който могат да се правят заявки от избирателите за помощ в изборния ден.

Прецизират се правомощията и редът за работа на избирателните комисии. Дейността им става по-открита, като се въвеждат възможности за контрол върху нея.

Предложено е по-справедливо, от досегашната правна уредба, разпределение на времето, определено за отразяване на предизборната кампания в електронните медии и разнообразяване на формите на отразяване на предизборната кампания в тях.

Предлага се промяна във философията на предизборната кампания в БНТ и БНР, като тя започва и завършва с клипове на партиите и коалициите,

регистрали кандидати за народни представители, с продължителност до една минута.

Хрониките, които се излъчват ежедневно за предизборните прояви да се разделят на блокове за парламентарно представени и извънпарламентарно представени партии и коалиции с времетраене до една минута за всяка отделна партия и коалиция.

Броят на диспутите се увеличава от два на осем за цялата предизборна кампания. Предоставя се по-голяма свобода на националните, регионалните и частните медии в отразяването на предизборната кампания.

Предвижда се нова уредба за участие в предизборната кампания на народните представители, които са се регистрирали като кандидати в изборите.

Прецизирани са нормите, уреждащи легитимацията на избирателите чрез документите за самоличност секционните избирателни комисии, като тя е съобразена със специалните разпоредби на Закона за българските документи за самоличност и на Закона за гражданската регистрация.

Предлагат се и норми, гарантиращи упражняването на правото на глас чрез усъвършенстване на процеса на контрола за законосъобразност върху действията на секционните избирателни комисии, като техните решения могат да се обжалват направо пред районните избирателни комисии.

С предлаганите промени се облекчава участието в изборите на българските граждани, както у нас така и в чужбина.

Вносител:

С. Станишев
Р. Петков
Р. Овчаров
М. Червеняков
М. Миков
Г. Божинов
Димитър Дъбов
Георги Юруков